СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ
Национален център за обучение, квалификация, информация и консултации на хора с увреждания
година XXXVI
септември 2026 г.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН „КУРАЖ"

СЪЮЗЕН ЖИВОТ

I. Десетият конгрес на СИБ избра ново ръководство: Петрана Николова е новият председател

На 2 и 3 септември 2026 г. в София се проведе Десетият конгрес на Съюза на инвалидите в България. В двудневния висш форум взеха участие 58 делегати от цялата страна.

В дневния ред на конгреса бяха включени и гласувани важни за бъдещето на организацията документи. Делегатите изслушаха и приеха: Отчет за дейността на Управителния съвет през изминалия мандат, Основни насоки за дейността на СИБ през 2026-2031 година, Доклад за съществените дейности и Годишен финансов отчет за 2025 г., бюджет на организацията за 2026 г. и други.

Форумът завърши с избор на нов председател и членове на Управителния съвет (УС).

За председател на Управителния съвет на СИБ бе избрана г-жа Петрана Николова, която през последните години успешно ръководеше Регионалната организация на Съюза в Смолян. Тя притежава висше икономическо образование и магистърска степен по „Здравен мениджмънт". Повече от 25 години г-жа Николова работи за каузата на СИБ в Смолянския регион и е изцяло отдадена на дейността в обществена полза за подкрепата за хората с увреждания.

Новоизбраният председател пое символичния ключ на организацията от досегашния председател г-н Георги

Колев. Г-жа Николова изрази своята дълбока благодарност към г-н Колев за неговия дългогодишен принос, авторитет и всеотдайност. Тя пое категоричен ангажимент да надгражда постигнатото и да работи за реални подобрения в качеството на живот на хората с увреждания в България.

Делегатите на конгреса гласуваха и състава на новия Управителен съвет, в който влизат: Минчо Коралски (делегат от София-град); Милена Меркова-Хасан (Смолян); Валентина Борисова (Стара Загора); Йотка Вълева (Велико Търново); Петя Маринова (Пазарджик); Атанас Иванов (Плевен); Латин Банков (Пловдив); Йонета Радоевска-Дянкова (Ловеч); Рени Николова (София-област); Анита Тараланска (Перник); Кристина Петрова (Габрово); Сребрена Стоядинова (Търговище).

Веднага след приключването на конгреса се проведе и първото заседание на новоизбрания Управителен съвет. На него бе определен съставът на Централната контролно-ревизионна комисия (ЦКРК) на СИБ, която се състои от 7 членове.

За председател на ЦКРК бе избрана г-жа Шенай Бекир - делегат от регион Кърджали и членове: Хубен Кирев - Хасково, Диляна Боянова - Перник, Виолета Петрова - София област, Веселин Василев - Сливен, Недялка Дончева - Стара Загора и Станислав Добрев - Велико Търново.

Екипът на СИБ пожелава на новото ръководство крепко здраве, силен дух, упоритост и високи успехи в отговорната мисия за пълноценното приобщаване и защита на правата на хората в увреждания в нашето общество!

Новоизбраният председател на СИБ г-жа Петрана Николова и досегашния ръководител Георги Колев връчиха Годишните награди на името на Красимир

Коцев – Почетен председател на СИБ съответно на Регионалните организации:

- за I място през 2025 г. плакет за принос в социалното приобщаване на хората с увреждания и награда 600 евро – РО на СИБ Велико Търново;

- за II място и награда златен медал за принос в социалното приобщаване – РО на СИБ Пазарджик;

- за III място и награда златен медал – РО на СИБ Стара Загора.

Честито на победителите!

Заслужено признание получиха и 80-годишните юбиляри: Радослав Няголов - дългогодишен председател на РО на СИБ Разград, член на УС; Анита Тараланска -дългогодишен председател

на РО на СИБ Перник, член на УС; Цветана Антонова - дългогодишен председател на ОО Лом; Атанас Велов - председател на

дружество с. Черногорово, Пазарджик и Милка Цветкова - Председател на КРК към РО на СИБ Плевен.

II. „Цветове, гласове и мостове" – когато талантът няма ограничения

70 участници с увреждания показаха своите таланти чрез музика, танц и изобразително изкуство в двудневния форум в град Обзор.

В периода 8 и 9 септември 2026 г. в град Обзор Съюзът на инвалидите в България, в сътрудничество със Съюза на слепите в България, реализира проект „Цветове, гласове и мостове", финансиран от Агенция за хората с увреждания.

В инициативите се включиха 70 лица с трайни, зрителни и физически увреждания, които чрез музика, танц и изобразително изкуство показаха своите способности и творчески талант.

Фестивалът бе открит от досегашния председател на СИБ Георги Колев и председателя на ССБ Васил Долапчиев. Участниците и гостите бяха поздравени и от Кънчо Христов – старши инспектор в АХУ.

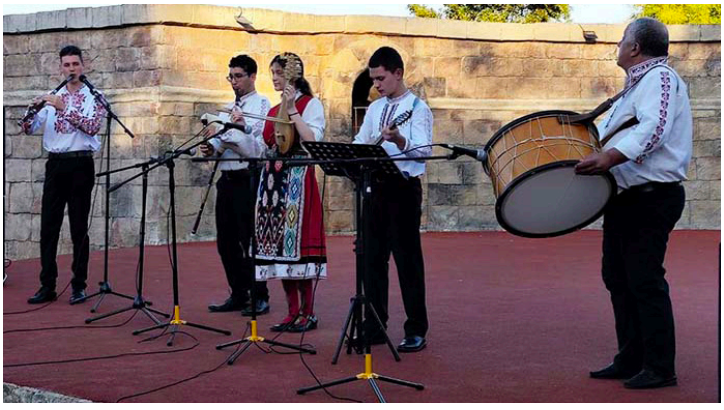
В красивия амфитеатър на Обзор се състояха два концерта „Творчество, цветове и мостове", превърнали се в истински празник за участниците и публиката. Изпълненията на хора със зрителни и физически увреждания бяха посрещнати с бурни аплодисменти.

Певческа група ОО на СИБ Пещера

Певческа група от ОО на СИБ Перник

Инструментална група от ССБ Варна

Певческа група от ОО на СИБ Средец

Певческа група „Надежда" към ОО на СИБ Габрово

Певческа група от с. Медковец, ОО на СИБ Лом и от читалището с. Расово

Певческа група от ССБ гр. Варна

С голям интерес премина и интерактивната художествена работилница „Рисуване с въображение", ръководена от художничката Кета Петрова. Участниците рисуваха с маски,

разчитайки на своето въображение и усещане за цвят и форма. Бяха закупени картини от зрители – красив жест на признание към творческия талант на участниците.

Публиката имаше възможност да разгледа и изложбата „Прозорци към света", представяща творби на художници с увреждания.

Проектът показа, че изкуството е мощно средство за социално включване, общуване и преодоляване на стереотипите. Той създаде възможности за нови контакти и обмен на опит между организации на хора с увреждания и насърчи активното им участие в културния и обществения живот.

„Цветове, гласове и мостове" остави след себе си не само спомени, но и нови приятелства, вдъхновение и увереност, че талантът няма ограничения.

III. „Когато талантът събира хората" – 19-ият Републикански фестивал в Перник

Над 600 участници и гости от различни краища на България се събраха на 12 септември 2026 г. в пернишкия квартал „Църква" за 19-ото издание на Републиканския многожанров фестивал на хората с увреждания.

Фестивалът, който вече се е утвърдил като значимо събитие в културния календар на хората с увреждания, отново даде възможност за среща, творческа изява и споделени емоции. Традиционното мото „Изкуството осмисля нашия живот" за пореден път обедини участниците и напомни за силата на изкуството да вдъхновява и да създава връзки между хората.

Организатор на 19-ото издание беше Регионалната организация на Съюза на инвали-

дите в България – Перник, с председател Анита Тараланска. Тя изрази благодарност към ръководството на Община Перник за финансовата подкрепа, осигурила провеждането на фестивала.

Официални приветствия към участниците и гостите отправиха председателят на СИБ Петрана Николова, бившият председател на Съюза Георги Колев и заместник-кметът на Община Перник Адриан Скримов, ресор „Хуманитарни дейности и сигурност".

Във фестивала участваха членове на СИБ от Смолян, Гоце Делчев, с. Медковец- обл.

Монтана, Дългопол, Самоков, Габрово, Перник, Пловдив, Бяла Слатина, Кнежа, с. Черногорово - обл. Пазарджик, Горна Митрополия, от Земен, Брезник и с. Богданов дол - обл. Перник, с. Градина- обл. Пловдив и други. Към тях се присъединиха представители на социални институ-

ции, читалища и пенсионерски клубове.

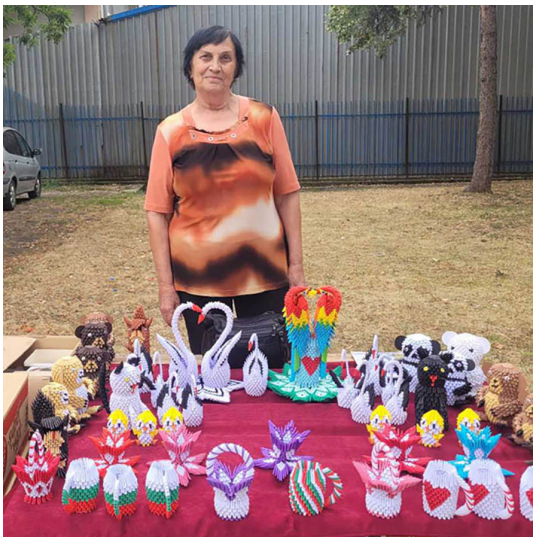
Тази година фестивалът се проведе без конкурсен характер и без жури. Така фокусът беше поставен върху самата творческа изява, срещата между участниците и удоволствието от общуването чрез изкуството.

Въпреки ограничения финан-

сов ресурс организаторите успяха да осигурят грамоти и медали за всички участници.

Съпътстващата програма допълни сценичните изпълнения с кулинарни изложби и Алея на занаятите, където участниците представиха свои произведения и умения.

Сред тях беше 76-годишната Ката Цекова от Перник, която показа изработени от хартия фигури на животни, птици, цветя и вази. Тя се занимава с оригами вече 16 години и създава своите творби с желание да ги подарява и да носи радост на хората.

Свои картини представи и Людмила Димитрова от Перник, която участва във фестивала за втора поредна година. Без специализирано художествено образование тя създава творби с акрилни и маслени бои, вдъхновени от цветята и морето.

Присъствието на тези и на много други творци показа, че изкуството е не само начин за изява, но и възможност за общуване, самочувствие и активно участие в обществения живот.

Специален гост на фестивала беше изпълнителят Йордан Николов, който се погрижи за музикалния финал и допринесе за доброто настроение на участниците и гостите.

С поглед към бъдещето организаторите вече започват подготовката за 20-ото, юбилейно издание на фестивала. Предвижда се програмата да бъде още по-богата, а сред обсъжданите идеи е поканата към председатели на журито от предходни издания като специални гости. Сред тях са обичаните български певици Мими Иванова и Бони Милчева.

19-ият Републикански многожанров фестивал в Перник отново показа, че когато хората имат възможност да споделят своите таланти, музика и творчество, различията остават на заден план, а на преден план застават човешките срещи, приятелството и желанието да бъдем заедно.

IV. Изнесени медицински прегледи за хора в неравностойно положение в община Хитрино

На 23 септември 2026 г. (сряда) в община Хитрино се проведе поредната благотворителна здравна инициатива, насочена към жителите на малките населени места и

хората с увреждания. Безплатните прегледи бяха организирани от Общинската организация на СИБ – Хитрино и бяха достъпни за всички граждани на общината.

В рамките на деня екип от висококвалифицирани специалисти от УМБАЛ „Медика" – Русе извърши медицински консултации на близо 30 пациенти. В състава на медицинския екип участваха: д-р Есин Есман; д-р Тодор Георгиев; медицинска сестра Дилек Ремзи и Рейхан Аблеким – регионален координатор за област Шумен.

Пациентите преминаха през специализирани кардиологични и пулмологични прегледи, като успоредно с това бяха извършени и основни лабораторни изследвания на кръв и урина. Всички прегледани граждани получиха компетентни медицински насоки и назначения за последващо лечение.

Тази инициатива е част от дългосрочен ангажимент за подобряване на достъпа до здравеопазване в региона. През следващите месеци ползотворното сътрудничество между УМБАЛ „Медика" – Русе и местните организации ще продължи, като се планират нови изнесени прегледи и в останалите общини на област Шумен.

Салим Салих - председател на РО на СИБ Шумен

V. Споделена топлина и кулинарни традиции: В Стражица се проведе първият фестивал „От градината на баба Есен"

С много настроение, музика и аромат на домашно приготвени ястия в град Стражица се проведе първият по рода си кулинарен фестивал за хора с увреждания под наслов „От градината на баба Есен". Събитието, което се състоя на 20 септември, се превърна в истински празник на споделеността, приятелството и кулинарното изкуство.

Основен организатор на проявата е Общинската организация на СИБ – Стражица. Фестивалът се осъществи с изключителното съдействие и подкрепа на Община Стражица и Регионалната организация на СИБ – Велико Търново.

Кулинарният форум събра на едно място около 200

души – хора с увреждания от целия регион Велико Търново, както и скъпи гости от регион Търговище. Участваха членове на Общинските организации на СИБ в Търговище и Попово, водени от председателя на търговищката Регионална организация на съюза Сребрена Стоядинова. Организаторите изказаха специални благодарности към тях за оказаната подкрепа и

топлото приятелско отношение.

Празникът предложи както готови кулинарни изкушения, така и демонстрации на живо, които привлякоха огромно внимание.

За празничната трапеза и доброто настроение на гостите се погрижиха многократните победители от националните фестивали в Перник: Станислав Добрев; Милка Михайлова; Донка Трифонова и Гинка Гергова.

Четиримата майстори-готвачи, които са изявени членове на Общинската организация във Велико Търново, вложиха цялото си сърце в приготвянето на традиционни български ястия. Всички присъстващи имаха възможността да опитат перфектно приготвени супа топчета, боб яхния и ароматен есенен ошав.

Освен кулинарно събитие, денят се превърна в ценно напомняне за това колко важни в нашето ежедневие са човешката близост, уважението и добрата дума. Организаторите изразяват своята искренна благодарност към всички участници, майстори, доброволци

и гости, които направиха този празник възможен.

С пожелания за нови срещи, изпълнени с надежда и вяра в доброто, първото издание на „От градината на баба Есен" постави началото на една прекрасна нова традиция за град Стражица.

Йотка Вълева - председател на РО на СИБ Велико Търново

VI. Пътуващ урок по история по случай Деня на независимостта организира Общинската организация на СИБ-Кюстендил за своите членове

Двудневно пътуване до исторически и природни забележителности из Средните Родопи беше поредната инициатива от годишния културен календар на Общинската организация на СИБ-Кюстендил.

Старият и съвременният Пловдив, Асеновград и легендарната Асенова крепост, Бачковският манастир и Кръстова гора бяха само част от богатия маршрут на пътуването, което организаторите посветиха на Деня на независимостта.

Поради големия интерес те направиха и втора група с желаещите да посетят историците и природни забележителности в тази част на Родопите. Така над сто кюстендилски членове на СИБ почетоха един от националните ни празници и посрещнаха есента по пътищата на една от най- красивите български планини.

Следващият подготвян маршрут ще бъде из Северозапада.

Виолета Атанасова

VII. На 16 септември 2026 г. Регионалната организация на СИБ – Габрово присъства като гост на тържественото откриване на изцяло обновения Клуб на пенсионера в града.

Събитието премина под знака на благородната кауза „Грижа за едно по-добро място за българския пенсионер". Лентата на реновираното пространство бе прерязана в присъствието на кмета на Община Габрово г-жа Таня Христова, представители на Дирекция „Социално под-

помагане", Бюрото по труда, на Съюза на слепите в България, както и на много други официални гости, общественици и граждани.

Празничната програма бе открита с вълнуващи музикални изпълнения на група „Настроение", които допринесоха за приповдигнатия дух на тържеството. В знак на уважение и признателност към положените усилия, представителите на РО на СИБ – Габрово поднесоха красиви цветя и отправиха сърдечни поздрави към всички институции, доброволци и майстори, взели участие в ремонтните дейности на помещението.

Клубът ще продължи да бъде средище за социални контакти, културни дейности и споделени моменти.

Кристина Петрова- председател на РО на СИБ Габрово

VIII. Самостоятелно на училище

Александра Борисова от гр. Земен, обл. Перник, от тази учебна година посещава самостоятелно училище, благодарение на новата си инвалидна акумулаторна количка, за която Съюза на инвалидите в България съдейства за получаването ѝ.

Регионалната организация на СИБ Перник, организира посещението на специалист от ЛКК за издаване на медицински протокол, както и съдейства за преглед пред психиатър за съответно удостоверение.

Александра е последна година в 12 клас, като самостоятелното посещение на училище допринася за подобряване на самочувствието ѝ, на емоционалното ѝ състояние, на социалните контакти с приятели в града, чувствайки се вече независима от родителите като пълнолетно лице.

От ръководството на СИБ ѝ пожелаваме успешно завършване на средното образование и ползотворна социализация.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. На 17 септември т.г. в сградата на Министерството на труда и социалната политика се проведе важна работна среща със зам.-министър г-жа Надя Клисурска. На нея министерството представи нова концепция за промени в Закона за хората с увреждания и Закона за личната помощ. В дискусията участваха национално представителни орга- низации на и за хора с увреждания, като Съюзът на инвалидите в България бе представен от новоизбрания председател г-жа Петрана Николова и досегашния ръководител г-н Георги Колев.

Основният фокус на реформата е усъвършенстването на начина и инструментариума за извършване на индивидуална оценка на потребностите на хората с трайни увреждания.

Министерството предлага преминаване към нов модел, базиран на следните ключови промени:

• **Въвеждане на международния стандарт WHODAS 2.0** – прилага се Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето (ICF) на СЗО. Чрез въпросника WHODAS 2.0 ще се оценява остатъчният функционален капацитет и реалните затруднения на човека в заобикалящата го среда, а не само медицинската диагноза.

• **Мултидисциплинарен екип за оценка** – оценката вече няма да се прави едностранно. В екипа ще влиза широк кръг от специалисти: социален работник, специалист по здравни грижи/рехабилитация, психолог, педагог, трудов посредник и представител на общината. Становището на всеки от тях ще определя конкретните подкрепящи мерки.

• **Специфичен подход според увреждането** – въвежда се ясно разграничаване и адаптиране на въпросите за деца с увреждания и за лица с ментални дефицити, съобразено изцяло със специфичните им затруднения.

Какво представлява инструментът WHODAS 2.0?

Това е международно признат и широко използван въпросник, който измерва цялостното увреждане, нивата на активност и участие в обществения живот. Най-важното за новия инструмент е, че той не се базира единствено на медицински основания. Нивото на затруднения ще се определя от взаимодействието между здравословното състояние на човека и средата, в която живее. Целта е да се постигне обективна, точна и справедлива оценка, която да гарантира адекватна социална подкрепа.

Ръководството на СИБ следи отблизо процеса на обсъждане и ще продължи да защитава правата и интересите на хората с увреждания при финализирането на законовите промени.

II. На 25 септември 2026 г. в Министерството на труда и социалната политика (МТСП) се проведе втората работна среща, посветена на обсъждането на концептуалната рамка за промени в Закона за хората с увреждания (ЗХУ) и Закона за личната помощ (ЗЛП).

Ръководството на Съюза на инвалидите в България, след детайлно обсъждане между членовете на Управителния съвет и регионалните структури в страната, подготви и представи официално становище по предложените нормативни промени.

Основни акценти от позицията на СИБ и постигнатите договорености:

- **Необходимост от по-задълбочен диалог:** Представената от МТСП информация на този етап е в начален и доста суров вид. Това налага провеждането на много по-подробни и сериозни последващи обсъждания, за да бъдат защитени реалните интереси на хората с увреждания.
- **Без възрастови ограничения за асистентите:** На срещата национално представителните организации на и за хората с увреждания постигнаха важен консенсус – да не се въвежда ограничение до 70-годишна възраст за личните асистенти по Закона за личната помощ.
- **Териториален обхват на услугата:** Договорено беше териториалното отстояние на асистента, който предоставя личната помощ, да бъде до 40 километра.

С пълния текст на становището на СИБ можете да се запознаете на следния LINK:
https://www.disability-bg.org/?go=news&p=detail&newsId=930

III. На 25 септември 2026 г. новоизбраният председател на Съюза на инвалидите в България (СИБ) Петрана Николова се срещна с председателя на Българската търговско-промишлена палата (БТПП) Цветан Симеонов. СИБ е член на палатата повече от 15 години. В официалния разговор взе участие и бившия председател на СИБ Георги Колев.

По време на срещата Петрана Николова постави акцент върху едно от основните и дългогодишни искания на организацията – въвеждането на по-справедливо разпределение на държавните субсидии. Тя подчерта, че това може да се постигне чрез ясни критерии за финансиране. Като ключови фактори СИБ предлага да се зачитат доказаното териториално покритие, обемът на реално предоставяните услуги, броят на членовете, наличието на клубни бази, както и активната съвместна работа с институциите и медиите.

От своя страна председателят на БТПП Цветан Симеонов изрази категорична готовност за съдействие. Палатата ще оказва подкрепа при обсъждането и приемането на бъдещи нормативни актове, които засягат трудовата заетост и интеграцията на хората с увреждания на пазара на труда.

Редактор: инж. Анета Диловска

град София - 1000, ул. "Христо Белчев" № 8, ет. 3;
тел. 02/981 56 38
ел. поща: dilovska@disability-bg.org